

Projekt

z dnia 16 grudnia 2019 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XII/110/2019
RADY GMINY GRĘBOSZÓW**

z dnia 30 grudnia 2019 r.

**w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Gręboszów na 2020 rok”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1696 i 1815), art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852) Rada Gminy Gręboszów uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Gręboszów na 2020 rok”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gręboszów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2020 roku.

Przewodniczący Rady Gminy
Gręboszów

Marek Mosio

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII GMINY GRĘBOSZÓW
NA 2020 ROK**

Program jest częścią „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Gręboszów”.

- I. Wprowadzenie.
- II. Diagnoza sytuacji dotycząca problemów alkoholowych w Gminie Gręboszów.
- III. Zadania i planowane strategie działań w zakresie Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.
- IV. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- V. Warunki realizacji programu.

I. Wprowadzenie.

Dbając o dobro i prawidłowy rozwój mieszkańców Gminy Gręboszów, a także zwracając szczególną uwagę na potrzeby ludzi dotkniętych problemami uzależnień, przemocy oraz wykluczenia społecznego, dążymy do wsparcia Człowieka na różnych etapach życia w duchu profilaktyki.

Gminny Program na rok 2020 stanowi długofalowe działanie realizowane przez Gminę Gręboszów stanowiące część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Gręboszów.

Gminny Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Gminie, zwany dalej Programem, określa gminną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu, narkotyków oraz NSP (nowych substancji psychoaktywnych). Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień w Gręboszowie, opiera się na systemowym i konsekwentnym wdrażaniu programów terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie. Działania te odzwierciedla niniejszy Program, który w sposób kompleksowy podejmuje problemy dotyczące uzależnień od napojów alkoholowych, narkotyków oraz przemocy związanej z uzależnieniem.

Gminny Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla Gminy Gręboszów opracowano zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016-2020. Przy opracowaniu niniejszego Programu uwzględnione zostały także wskazówki wynikające z Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Kluczową rolę w działaniach podejmowanych w ramach w/w Programu odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która współpracuje z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Gminnym Zakładem Opieki Zdrowotnej, Szkołą Podstawową oraz Publicznym Przedszkolem w Gręboszowie a także Poradnią Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień w Dąbrowie Tarnowskiej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Policją i Sądem Rejonowym w Dąbrowie Tarnowskiej.

II. Diagnoza problemów w zakresie uzależnień w Gminie Gręboszów.

Dla potrzeb opracowania Programu w Gminie Gręboszów w grudniu 2017 r. przeprowadzono Diagnozę problemów społecznych z zakresu uzależnień, przemocy i innych problemów społecznych na terenie Gminy Gręboszów wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. Diagnoza i analiza problemów społecznych jest podstawą opracowania celów głównych, szczegółowych i konkretnych zadań Programu.

„Wnioski przeprowadzonej diagnozy w Gminie Gręboszów”.

Wyniki przeprowadzonej diagnozy wskazują, iż najistotniejszymi problemami gminy są te związane z uzależnieniem od alkoholu i sytuacją materialną mieszkańców.

Obecnie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej pomaga blisko 97 rodzinom w gminie. Ilość osób korzystających z pomocy GOPS z roku na rok spada. Struktura powodów przyznania pomocy klientom Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie pozwala jednocześnie na wyodrębnienie głównych problemów społecznych występujących na terenie gminy. Jednym z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej jest ubóstwo rozumiane jako całkowity brak własnych dochodów, bądź posiadanie dochodów niewystarczających do zaspokojenia podstawowych potrzeb, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnienia, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność.

Bezrobocie jest wymieniane jako najczęstszy powód patologii społecznej. Jednakże na podstawie przeprowadzonych badań można odważnie stwierdzić, że bezrobocie na terenie gminy jest bardzo niskie i jedynym wskazaniem jest kontynuacja licznych działań na rzecz osób bezrobotnych. Alkoholizm jest uważany za jeden z najistotniejszych problemów społecznych. Mieszkańcy gminy w większości spożywają alkohol okazjonalnie. Uzależnienie dotyka głównie mężczyzn. Zdecydowana większość badanych oczekuje od gminy (lokalnych władz) działań służących ograniczeniu problemów alkoholowych. W gminie bardzo dobrze działają placówki zajmujące się profilaktyką uzależnień, ale na podstawie przeprowadzonych badań konieczne jest podjęcie działań terapeutycznych. Najbardziej potrzebne są szkolenia dla pracowników Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej i pracowników świetlic, ale też dla rodziców i nauczycieli. Dodatkowym wskazaniem byłoby przeprowadzenie kampanii antyalkoholowej wśród sprzedawców alkoholu, jak również wprowadzić częstsze kontrole w tych punktach.

Uzależnienia od narkotyków i dopalaczy to problem dotyczący głównie młodych ludzi, ale i tak stanowi marginalny problem. Kontakt z dopalaczami deklaruje 1% dzieci i młodzieży w gminie, używając ich w większości okazjonalnie. Dostęp do dopalaczy i narkotyków się zwiększa, ale wciąż oceniany jest jako raczej trudny.

W gminie Gręboszów bardzo dobrze funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz grupy robocze. Należałoby kontynuować działania związane z profilaktyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz rozwinąć wsparcie specjalistyczne w tym umożliwić terapie rodzin. Zdecydowana większość badanych popiera obowiązek poinformowania służb o przypadkach przemocy. W gminie można znaleźć osoby, które opowiadają się za rygorystycznym wychowaniem dzieci i są zwolennikami surowego karania. Pozostała większość sprzeciwia się jednak stosowaniu kar cielesnych.

Gmina jest w opinii mieszkańców bezpiecznym miejscem do życia. Działania Policji przynoszą oczekiwane rezultaty, pomimo iż działalność tych służb jest przez część mieszkańców gminy oceniana negatywnie.

Przemoc w szkole to zjawisko o słabym nasileniu, występuje głównie w postaci przemocy psychicznej. Większość uczniów czuje się w szkole bezpiecznie. Niepokojącym zjawiskiem jest brak zainteresowania ze strony rodziców swoimi dziećmi i brak kontaktu rodziców z dziećmi. Młodzi ludzie sami stawiają czoła swoim problemom, są zagubieni. Wyzwaniem dla gminy staje się produktywna organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

Na następne lata należałoby zaplanować dodatkowe działania profilaktyczne np. programy i przedsięwzięcia profilaktyczne opracowane i realizowane przez młodzież, skierowane do rówieśników np. kluby dyskusyjne, dyskoteki bezalkoholowe, audycje radiowe itp., pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wskazane jest zaplanowanie i organizacja tzw. „Szkoły dla rodziców”, aby rodzice mieli możliwość nauczyć się jak rozmawiać ze swoimi dziećmi i jak ich słuchać. Takie treningi umiejętności wychowawczych pozwolą rodzicom i opiekunom rozpoznać rzeczywiste problemy rozwojowe swoich dzieci oraz rozpoznać ich potrzeby.

Współpraca Policji z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołem Interdyscyplinarnym jest zadowalająca i dzięki takiej współpracy można liczyć na kompleksowość działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy i alkoholizmowi. Nie bez znaczenia jest też

angażowanie służb mundurowych w akcje profilaktyczne dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców nt. narkotyków i dopalaczy.

III. Cele, zadania i planowane strategie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.

CEL PROGRAMU:

CELEM PROGRAMU JEST OGRANICZENIE ZDROWOTNYCH I SPOŁECZNYCH SKUTKÓW WYNIKAJĄCYCH Z NADUŻYWANIA ALKOHOŁU I UŻYWANIA INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH POPRZEZ PODNOSZENIE POZIOMU WIEDZY I ŚWIADOMOŚCI MIESZKAŃCÓW; PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO ZMIANY STRUKTURY SPOŻYCIA NAPOJÓW ALKOHOŁOWYCH ORAZ PROWADZENIE SKOORDYNOWANYCH DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH, TERAPEUTYCZNYCH I REHABILITACYJNYCH. Cel Programu realizowany będzie poprzez pracę w niżej wymienionych obszarach przy efektywnym wykorzystaniu zasobów instytucjonalnych w wybranych inicjatywach lokalnych.

Cel Strategiczny	Ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież
Poprzez	Efektywne wykorzystanie zasobów instytucjonalnych i wybranych inicjatyw lokalnych w następujących obszarach: <u>Profilaktyki uniwersalnej</u> – adresowanej do wszystkich mieszkańców gminy Gręboszów, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. <u>Profilaktyki selektywnej</u> – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. <u>Profilaktyki wskazującej</u> – adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. <u>Terapii i rehabilitacji</u> – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem.

Cele szczegółowe zdefiniowane zostały przy opisie poszczególnych zadań zaplanowanych do realizacji.

Zadania szczegółowe.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Metody służące realizacji zadania:

- 1) prowadzenie punktu konsultacyjnego w zakresie uzależnień od alkoholu i narkotyków oraz świadczenie pomocy pedagogiczno-psychologicznej dla dorosłych, młodzieży i dzieci; finansowanie wynagrodzenia osób pracujących w tym punkcie,
- 2) systematyczne szkolenie członków Gminnej Komisji i pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zajmujących się pomaganiem osobom uzależnionym od alkoholu i innych patologii społecznych (zakup drobnych artykułów żywnościowych podczas realizacji szkoleń),
- 3) współpraca z Poradniami Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Dąbrowie Tarnowskiej i Tarnowie,
- 4) współpraca z podmiotami tworzącymi system pomocy ofiarom przemocy domowej - GOPS, Policja – (NIEBIESKA LINIA),
- 5) kierowanie na badanie przez biegłych (psycholog i psychiatra) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego – pokrywanie kosztów, opłata sądowa od wniosków o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego. Zapewnienie osobom uzależnionym leczenia odwykowego oraz uczestnictwa w sesjach terapeutycznych,
- 6) szeroko pojęte informowanie społeczeństwa o możliwości korzystania z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Metody służące realizacji zadania:

- 1) działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której szczególny zakres prac określa Regulamin GKPAiRPA,
- 2) udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 3) współdziałanie z policją, pracownikami socjalnymi, nauczycielami, pracownikami służby zdrowia, parafiami w celu udzielenia profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 4) zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy psychologicznej i prawnej dla członków rodzin alkoholowych i ofiar przemocy w rodzinie (informowanie zainteresowanych o godzinach pracy placówek leczenia odwykowego),
- 5) dofinansowanie kolonii, obozów i wycieczek, które mają program profilaktyczny w zakresie problematyki uzależnień organizowanych przez placówki oświatowe naszej gminy oraz inne instytucje,
- 6) edukacja publiczna (przewodniki, ulotki, poradniki i broszury, gazeta lokalna).

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Metody służące realizacji zadania:

- 1) organizowanie i prowadzenie na terenie szkoły i przedszkola programów profilaktycznych przeciwdziałania alkoholizmowi i zjawisku narkomanii,
- 2) finansowanie podnoszenia kwalifikacji pracownikom mającym bezpośredni wpływ na kształtowanie postaw społeczności w zakresie problematyki uzależnień, przemocy w rodzinie,
- 3) udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień i rozwiązywaniu problemów społecznych związanych z uzależnieniami,
- 4) organizowanie kompleksowych, środowiskowych programów profilaktycznych na tematy walki z nałogami,
- 5) doposażenie biblioteki szkolnej i biblioteki gminnej w literaturę specjalistyczną,
- 6) finansowanie opracowań programów terapeutycznych realizowanych w Szkole Podstawowej w Gręboszowie,
- 7) finansowanie kosztów wyposażenia Gminnej Komisji w sprzęt niezbędny do wykonywania swoich zadań,
- 8) refundacja kosztów podróży uczestnikom szkoleń z zakresu problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie,
- 9) organizowanie ciekawych form spędzania wolnego czasu w miejscu zamieszkania poprzez konkursy organizowane przez Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa w Gręboszowie oraz Szkołę Podstawową z terenu naszej gminy, festyny rodzinne, festyny dla dzieci Publicznego Przedszkola, wieczór wigilijny, koncerty itp. współfinansowanie tych przedsięwzięć, zakup nagród,
- 10) wskazywanie dzieciom i młodzieży z terenu gminy alternatywnych form spędzania wolnego czasu w tym w okresie ferii i wakacji (turnieje, kursy tańca, zabawy sportowe, konkursy) –dofinansowywanie tych kursów i finansowanie zakupu nagród,
- 11) cykliczne badanie problematyki alkoholowej i narkotykowej w Szkole Podstawowej w Gręboszowie a także wśród mieszkańców gminy - przeprowadzenie diagnozy,
- 12) podejmowanie działań edukacyjno - informacyjnych na temat uzależnień oraz propagowanie zdrowego stylu życia we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Gminnym Centrum Kultury i Czytelnictwa, Ludowymi Zespołami Sportowymi i szkołą naszej gminy, współfinansowanie druku „Gazety Gręboszowskiej„
- 13) inne działania z zakresu profilaktyki.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Metody służące realizacji zadania:

- 1) wspomaganie działań instytucji i stowarzyszeń w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy, rehabilitacji osób uzależnionych lub współuzależnionych,

2) współpraca z:

- a) Komendą Powiatową Policji w Dąbrowie Tarnowskiej (prelekcje w szkołach z zakresu profilaktyki uzależnień w ramach Kampanii Społecznej „Przeciw nietrzeźwym kierowcom”),
- b) Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Zespołem Interdyscyplinarnym,
- c) Biurem Pełnomocnika Województwa Małopolskiego ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom,
- d) współpraca z organizacjami pozarządowymi,
- e) współpraca z dekanalnym duszpasterzem trzeźwości.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem zakazu reklamy, zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym oraz występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Metody służące realizacji zadania:

- 1) przestrzeganie przepisów ustawy w zakresie zakazu reklamy napojów alkoholowych, ograniczeń sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim, nietrzeźwym oraz na kredyt i pod zastaw,
- 2) opiniowanie wniosków w sprawie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą Rady Gminy Gręboszów w sprawie zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz uchwałą Rady Gminy Gręboszów w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży jak i poza miejscem sprzedaży,
- 3) prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych po wydaniu pisemnego upoważnienia przez Wójta pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów informacji społecznej.

Zapis o integracji społecznej nie wprowadza istotnych zmian w dotychczasowym systemie, a jedynie akcentuje działania, które od lat były realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii obejmując integrację społeczną. Należą do niej:

- 1) leczenie i rehabilitacja osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin,
- 2) przeciwdziałanie przemocy domowej,
- 3) działania na rzecz pomocy dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych poprzez rozwijanie świetlic opiekuńczo – wychowawczych.

IV. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 1) Członkom Gminnej Komisji ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje:
 - a) wynagrodzenie za udział w posiedzeniach tej komisji,
 - b) wynagrodzenie za pracę w zespołach problemowych,
 - c) wynagrodzenie za pełnione dyżury w punkcie konsultacyjnym zgodnie z ustalonym harmonogramem dyżurów.
- 2) Ustala się następujące wysokości wynagrodzenia:
 - a) wynagrodzenie za udział w posiedzeniach komisji wynosi 100 zł brutto, wynagrodzenie obejmuje pracę ustaloną na posiedzeniach,
 - b) za udział w posiedzeniu zespołu problemowego:

w tym:

 - przeprowadzenie wywiadów środowiskowych, wizyty w domach uzależnionych w kwocie 100 zł brutto,

- kontrole punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad obrotu tymi napojami kwocie 100 zł brutto,
- za pełnienie dyżurów w punkcie konsultacyjnym w kwocie 90 zł brutto za jedną godzinę dyżuru.

- 3) Podstawę wypłaty wynagrodzenia stanowi obecność członka komisji podczas posiedzenia lub posiedzenia zespołu problemowego stwierdzoną podpisem na liście obecności.
- 4) Wynagrodzenie o którym mowa w pkt. 1 lit. a i b wypłacane jest bezpośrednio po odbyciu posiedzenia na podstawie sporządzonej listy wypłat potwierdzonej przez przewodniczącego komisji.
- 5) Wynagrodzenie za pełnione dyżury w punkcie konsultacyjnym wypłacane jest w okresach miesięcznych na podstawie umowy zlecenia.

V. Warunki realizacji programu.

- 1) Finansowanie zadań Programu odbywa się ze środków za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 2) W realizacji Programu uczestniczy Gminna Komisja ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stosownie do właściwości określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości.
- 3) Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Wójt Gminy Gręboszów.

Przewodniczący Rady Gminy
Gręboszów

Marek Mosio